

1.0 VULA VAKAVITI

VULAIKATAKATA (Diseba-Feperueri vakacaca)

Katakata tu na draki, gauna covulaca kei na cagilaba. E dau yacana tale ga na *vulaivivilaca* se *vulaiolelaca* se *vulaitabulaca*, ni dau sega kina na veisokoyaki; se na *vulaimatuanivuata*. Mati lelevu ena bogi, gauna ni salu. Vakasucu e levu na manumanu ni vanua - na kakabace e qaravatu, na todi e veikau, na sese e burenikadivuka - kei na vonu. Gauna ni ya ni lairo, marau ni siganisucu kei na vakatawase.

2.0 WAI VAKAVITI

TATUKU/CEKE -*m mate ni soresore (vuana), tasoro na kena itui, lutu na vuana, vuce dau vutu.*

tatuku -yacana raraba, **tuku** -Yanuca Sērua, **tohi** –Nadrogā, **hiri** – Vatulele, **yasa** - Ba kei Savatu **suaki, tacoka** - Bua, Vanualevuiloma

1. Vusoi vata na drau ni sinu kei na kulina, gunuvi
2. Vusoi na drau ni wākurukuru, tavu e duana uvi me kania. Qai rara esō na drauna me lumu kina nona sapota.
3. Vusoi na drau ni doi, yaka kei na drau ni **sasivi**, gunuvi. **TABU: gunuyaqona me vula dua**

iVakamacala ni Kau:

Sinu, Sinugaga *n* m kau levu toka ni baravi, yacova na katu tini, na drauna e lalai qai drokadroka dravia, damu ni vakarau mira. Na sena e vulavula matailalai, na vuana e

Janueri 29, 2018

CULTURAL ENHANCEMENT PROGRAM –

NODA VOSA

moqimoqili drokadroka, na kena dra e vulavula, kainaki ni so e mataboko ni sikava na matadra; tv **sota** [Ba], **toca** [Vuda];

Wakurukuru tv **wadamu** [Namosi, Nadrau, Wainibuka], qo e dua na mataqali wa sala drau lelevu mokimokiti, saqa na drauna me ibena; tv **veliawa** [Waya], **wadududawa** [Lau, Koro], **wadra** [Yasayasabeqa], **wakovukovu** [Yasayasabeqa], **wakurukuru**, **wāsasala** [Kadavu], **wātavusoloa** [Serua], **wātukutukunidawa** [Ovalau], **wāviliawa** [Vanualevu];

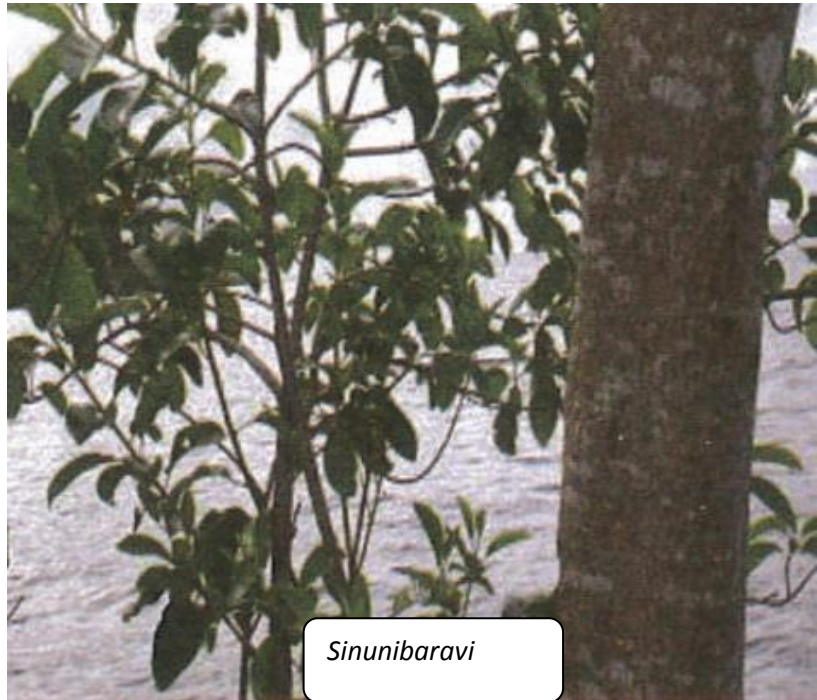
Doi *n* m kau balavu toka ni lomanivanua, tete na tabana, na drauna e babalavu momoto vaka na draunikura qai cokocoko, e se vulavula matailalai qai boivinaka. Tausoso na vuana, drokadroka ni se vou, bota ni sa madu; dau se ena vula o Me; e rawa ni vakayagataki me buka; tv **selavo** [Lau, Vanualevu];

Yaka tv **wayaka** [Waya, Kadavu, Gau, Lau], qo e dua na mataqali wa sala e lomanivanua, tolo i lilai drau tolu, vutivutia na tolona, se lokaloka vulavula. Laukana na wakana ena gauna ni dausiga, gunuvi na kena wai, buraki na kosakosa; tv **oriaka** [Vuda], **qaniaka** [Gonedau], **qariaka** [Lau, Vanualevuicake], **qatiaka** [Lau, Vanualevuicake], **qoriaka** [Vuda], **yaka**, **yakayaka** [Vuda], **walawa** [Wainibuka, Ovalau], **wamigeti** [Bua], **wariaka** [Nadrau, Nadroga, Savatu];

iTaba ni Wai Vakaviti:

1. sinunibaravi

3.0 IVOSAVOSA VAKAVITI

Na ivosavosa cava e kena ibalebale – ni sa sega na ka dina e dodonu me vakayagataki sa mani taurivaki ga e dua na ka me kena isosomi.

Kena isau: "***Sega na ika, sa laukana kina na boila***"

Vakamacala:

Na boila na mataqali ika balavu ni waitui vaka na duna. Ni sa dau drava na qoli sa sega na ika sa dau kau ga mai na boila me laukana.